

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ

॥ ದ್ವಿಪಂಚಾಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

॥ ದ್ವಿಪಂಚಾಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀರಾಮಸ್ಯಾಜ್ಞಯಾ ಗುಹೇನ ಸ್ವಾಮಾತ್ಯದ್ವಾರಾ ನೌಕಾಯಾ ಆನಯನಂ
ಶ್ರೀರಾಮಸ್ಯ ಸುಮಂತ್ರಂ ಪ್ರತ್ಯಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ನಿವರ್ತಿತುಮಾದೇಶಃ,
ಮಾತುಃ ಪಿತುಶ್ಚ ಕೃತೇ ಸಂದೇಶಶ್ರಾವಣಂ ಸ್ವಯಮಪಿ ವನಮೇವ
ಗಂತುಮಾಗ್ರಹಂ ಕುರ್ವತಃ ಸುಮಂತ್ರಸ್ಯ ಶ್ರೀರಾಮೇಣ ಸಪ್ರಬೋಧಂ
ನಿವರ್ತನಂ ಶ್ರೀರಾಮಾದೀನಾಂ ನೌಕಾಯಾಮಾರೋಹಣಂ ಸೀತಾಯಾ
ಗಂಗಾಂ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ, ನೌಕಯಾ ಗಂಗಾಮುಕ್ತೀರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಮಾದೀನಾಂ ವತ್ಸದೇಶೇ ಗಮನಂ ಸಾಯಂ ವೃಕ್ಷಸ್ಯ ಮೂಲೇ
ನಿವಾಸನಾಯ ಪ್ರಸ್ಥಾನಂ ಚ

ಪ್ರಭಾತಾಯಾಂ ತು ಶರ್ವರ್ಯಾಂ ಪೃಥುವಕ್ಷಾ ಮಹಾಯಶಾಃ |
ಉವಾಚ ರಾಮಃ ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಶುಭಲಕ್ಷಣಂ || 2.52.1 ||

ಭಾಸ್ಕರೋದಯಕಾಲೋಽಸೌ ಗತಾ ಭಗವತೀ ನಿಶಾ |
ಅಸೌ ಸುಕೃಷ್ಟೋ ವಿಹಗಃ ಕೋಕಿಲಸ್ತಾತ ಕೂಜತಿ || 2.52.2 ||

ಬರ್ಹಿಣಾನಾಂ ಚ ನಿರ್ಘೋಷಃ ಶ್ರೂಯತೇ ನದತಾಂ ವನೇ |
ತರಾಮ ಜಾಹ್ನವೀಂ ಸೌಮ್ಯ ಶೀಘ್ರಗಾಂ ಸಾಗರಂಗಮಾಂ || 2.52.3 ||

ವಿಜ್ಞಾಯ ರಾಮಸ್ಯ ವಚಃ ಸೌಮಿತ್ರಿರ್ಮಿತ್ರನಂದನಃ |
ಗುಹಮಾಮಂತ್ರ್ಯ ಸೂತಂ ಚ ಸೋಽತಿಷ್ಠದ್ ಭ್ರಾತುರಗ್ರತಃ || 2.52.4 ||

ಸ ತು ರಾಮಸ್ಯ ವಚನಂ ನಿಶಮ್ಯ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಚ |
ಸ್ಥಪತಿಸ್ತೂರ್ಣಮಾಹೂಯ ಸಚಿವಾನಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 2.52.5 ||

ಅಸ್ಯ ವಾಹನಸಂಯುಕ್ತಾಂ ಕರ್ಣಗ್ರಾಹವತೀಂ ಶುಭಾಂ |
ಸುಪ್ರತಾರಾಂ ದೃಢಾಂ ತೀರ್ಥೇ ಶೀಘ್ರಂ ನಾವಮುಪಾಹರ || 2.52.6 ||

ತಂ ನಿಶಮ್ಯ ಗುಹಾದೇಶಂ ಗುಹಾಮಾತ್ಯೋ ಗತೋ ಮಹಾನ್ |
ಉಪೋಹ್ಯ ರುಚಿರಾಂ ನಾವಂ ಗುಹಾಯ ಪ್ರತ್ಯವೇದಯತ್ || 2.52.7 ||

ತತಃ ಸ ಪ್ರಾಂಜಲಿಭೂತ್ವಾ ಗುಹೋ ರಾಘವಮಬ್ರವೀತ್ |
ಉಪಸ್ಥಿತೇಯಂ ನೌದೇವ ಭೂಯಃ ಕಿಂ ಕರವಾಣಿ ತೇ || 2.52.8 ||

ತವಾಮರಸುತಪ್ರಖ್ಯ ತರ್ತುಂ ಸಾಗರಗಾಮಿನೀಂ |
ನೌರಿಯಂ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರ ಶೀಘ್ರಮಾರೋಹ ಸುವ್ರತ || 2.52.9 ||

ಅಥೋವಾಚ ಮಹಾತೇಜಾ ರಾಮೋ ಗುಹಮಿದಂ ವಚಃ |
ಕೃತಕಾಮೋಽಸ್ಮಿ ಭವತಾ ಶೀಘ್ರಮಾರೋಪ್ಯತಾಮಿತಿ || 2.52.10 ||

ತತಃ ಕಲಾಪಾನ್ ಸನ್ನಹ್ಯ ಖಡ್ಗೌ ಬಧ್ವಾ ಚ ಧನ್ವಿನೌ |
ಜಗ್ಮತುರ್ಯೇನ ತಾಂ ಗಂಗಾಂ ಸೀತಯಾ ಸಹ ರಾಘವೌ || 2.52.11 ||

ರಾಮಮೇವಂ ತು ಧರ್ಮಜ್ಞಮುಪಾಗತ್ಯ ವಿನೀತವತ್ |
ಕಿಮಹಂ ಕರವಾಣೀತಿ ಸೂತಃ ಪ್ರಾಂಜಲಿರಬ್ರವೀತ್ || 2.52.12 ||

ತತೋಽಬ್ರವೀದ್ ದಾಶರಥಿಃ ಸುಮಂತ್ರಂ
ಸ್ಪೃಶನ್ ಕರೇಣೋತ್ತಮದಕ್ಷಿಣೇನ |
ಸುಮಂತ್ರ ಶೀಘ್ರಂ ಪುನರೇವ ಯಾಹಿ
ರಾಜ್ಞಃ ಸಕಾಶೇ ಭವ ಚಾಪ್ರಮತ್ತಃ || 2.52.13 ||

ನಿವರ್ತಸ್ವೇತ್ಯುವಾಚೈನಮೇತಾವದ್ಧಿ ಕೃತಂ ಮಮ |
ರಥಂ ವಿಹಾಯ ಪದ್ಭ್ಯಾಂ ತು ಗಮಿಷ್ಯಾಮೋ ಮಹಾವನಂ || 2.52.14 ||

ಆತ್ಮಾನಂ ತ್ವಭ್ಯನುಜ್ಞಾತಮವೇಕ್ಷ್ಯಾರ್ತಃ ಸ ಸಾರಥಿಃ |
ಸುಮಂತ್ರಃ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಮೈಕ್ಷ್ವಾಕಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 2.52.15 ||

ನಾತಿಕ್ರಾಂತಮಿದಂ ಲೋಕೇ ಪುರುಷೇಣೇಹ ಕೇನಚಿತ್ |
ತವ ಸಭ್ರಾತೃಭಾರ್ಯಸ್ಯ ವಾಸಃ ಪ್ರಾಕೃತವದ್ ವನೇ || 2.52.16 ||

ನ ಮನ್ಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೇ ವಾ ಸ್ವಧೀತೇ ವಾ ಫಲೋದಯಃ |
ಮಾರ್ದವಾರ್ಜವಯೋರ್ವಾಪಿ ತ್ವಾಂ ಚೇದ್ ವ್ಯಸನಮಾಗತಂ || 2.52.17 ||

ಸಹ ರಾಘವ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಚೈವ ವನೇ ವಸನ್ |
ತ್ವಂ ಗತಿಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸೇ ವೀರ ತ್ರೀನ್ ಲೋಕಾಂಸ್ತು ಜಯನ್ನಿವ || 2.52.18 ||

ವಯಂ ಖಲು ಹತಾ ರಾಮ ಯೇ ತ್ವಯಾ ಹ್ಯುಪವಂಚಿತಾಃ |
ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ವಶಮೇಷ್ಯಾಮಃ ಪಾಪಾಯಾ ದುಃಖಭಾಗಿನಃ || 2.52.19 ||

ಇತಿ ಬ್ರುವನ್ನಾತ್ಮಸಮಂ ಸುಮಂತ್ರಃ ಸಾರಥಿಸ್ತದಾ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೂರಗತಂ ರಾಮಂ ದುಃಖಾರ್ತೋ ರುರುದೇ ಚಿರಂ || 2.52.20 ||

ತತಸ್ತು ವಿಗತೇ ಬಾಷ್ಟೇ ಸೂತಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವೋದಕಂ ಶುಚಿಂ |
ರಾಮಸ್ತು ಮಧುರಂ ವಾಕ್ಯಂ ಪುನಃ ಪುನರುವಾಚ ತಂ || 2.52.21 ||

ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಣಾಂ ತ್ವಯಾ ತುಲ್ಯಂ ಸುಹೃದಂ ನೋಪಲಕ್ಷಯೇ |
ಯಥಾ ದಶರಥೋ ರಾಜಾ ಮಾಂ ನ ಶೋಚೇತ್ ತಥಾ ಕುರು || 2.52.22 ||

ಶೋಕೋಪಹತಚೇತಾಶ್ಚ ವೃದ್ಧಾಶ್ಚ ಜಗತೀಪತಿಃ |
ಕಾಮಭಾರಾವಸನ್ನಾಶ್ಚ ತಸ್ಮಾದೇತದ್ ಬ್ರವೀಮಿ ತೇ || 2.52.23 ||

ಯದ್ ಯಥಾ ಜ್ಞಾಪಯೇತ್ ಕಿಂಚಿತ್ ಸ ಮಹಾತ್ಮಾ ಮಹೀಪತಿಃ |
ಕೈಕೇಯ್ಯಾಃ ಪ್ರಿಯಕಾಮಾರ್ಥಂ ಕಾರ್ಯಂ ತದವಿಕಾಂಕ್ಷಯಾ || 2.52.24 ||

ಏತದರ್ಥಂ ಹಿ ರಾಜ್ಯಾನಿ ಪ್ರಶಾಸತಿ ನರಾಧಿಪಾಃ |
ಯದೇಷಾಂ ಸರ್ವಕೃತ್ಯೇಷು ಮನೋ ನ ಪ್ರತಿಹನ್ಯತೇ || 2.52.25 ||

ಯದ್ ಯಥಾ ಸ ಮಹಾರಾಜೋ ನಾಲೀಕಮಧಿಗಚ್ಛತಿ |
ನ ಚ ತಾಮ್ಯತಿ ಶೋಕೇನ ಸುಮಂತ್ರ ಕುರು ತತ್ ತಥಾ || 2.52.26 ||

ಅದೃಷ್ಟದುಃಖಂ ರಾಜಾನಂ ವೃದ್ಧಮಾರ್ಯಂ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಂ |
ಬ್ರೂಯಾಸ್ತ್ವಮಭಿವಾದ್ಯೈವ ಮಮ ಹೇತೋರಿದಂ ವಚಃ || 2.52.27 ||

ನ ಚಾಹಮನುಶೋಚಾಮಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ನ ಚ ಶೋಚತಿ |
ಅಯೋಧ್ಯಾಯಾಶ್ಚುತಾಶ್ಚೇತಿ ವನೇ ವತ್ಸ್ಯಾಮಹೇತಿ ವಾ || 2.52.28 ||

ಚತುರ್ದಶಸು ವರ್ಷೇಷು ನಿವೃತ್ತೇಷು ಪುನಃ ಪುನಃ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಮಾಂ ಚ ಸೀತಾಂ ಚ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸೇ ಶೀಘ್ರಮಾಗತಾನ್ || 2.52.29 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ರಾಜಾನಂ ಮಾತರಂ ಚ ಸುಮಂತ್ರ ಮೇ |
ಅನ್ಯಾಶ್ಚ ದೇವೀಃ ಸಹಿತಾಃ ಕೈಕೇಯೀಂ ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ || 2.52.30 ||

ಆರೋಗ್ಯಂ ಬ್ರೂಹಿ ಕೌಸಲ್ಯಾಮಥ ಪಾದಾಭಿವಂದನಂ |
ಸೀತಾಯಾ ಮಮ ಚಾರ್ಯಸ್ಯ ವಚನಾಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಚ || 2.52.31 ||

ಬ್ರೂಯಾಶ್ಚಾಪಿ ಮಹಾರಾಜಂ ಭರತಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾನಯ |
ಆಗತಶ್ಚಾಪಿ ಭರತಃ ಸ್ಥಾಪ್ಯೋ ನೃಪಮತೇ ಪದೇ || 2.52.32 ||

ಭರತಂ ಚ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಯೌವರಾಜ್ಯೇಽಭಿಷಿಚ್ಯ ಚ |
ಅಸ್ಮತ್ಸಂತಾಪಜಂ ದುಃಖಂ ನ ತ್ವಾಮಭಿಭವಿಷ್ಯತಿ || 2.52.33 ||

ಭರತಶ್ಚಾಪಿ ವಕ್ತವ್ಯೋ ಯಥಾ ರಾಜನಿ ವರ್ತಸೇ |
ತಥಾ ಮಾತೃಷು ವರ್ತೇಥಾಃ ಸರ್ವಾಸ್ತೇವಾವಿಶೇಷತಃ || 2.52.34 ||

ಯಥಾ ಚ ತವ ಕೈಕೇಯೀ ಸುಮಿತ್ರಾ ಚಾವಿಶೇಷತಃ |
ತಥೈವ ದೇವೀ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಮಮ ಮಾತಾ ವಿಶೇಷತಃ || 2.52.35 ||

ತಾತಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಕಾಮೇನ ಯೌವರಾಜ್ಯಮವೇಕ್ಷತಾ |
ಲೋಕಯೋರುಭಯೋಃ ಶಕ್ಯಂ ನಿತ್ಯದಾ ಸುಖಮೇಧಿತುಂ || 2.52.36 ||

ನಿವರ್ತ್ಯಮಾನೋ ರಾಮೇಣ ಸುಮಂತ್ರಃ ಪ್ರತಿಬೋಧಿತಃ |
ತತ್ಸರ್ವಂ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸ್ನೇಹಾತ್ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಮಬ್ರವೀತ್ || 2.52.37 ||

ಯದಹಂ ನೋಪಚಾರೇಣ ಬ್ರೂಯಾಂ ಸ್ನೇಹಾದವಿಕ್ಲವಂ |
ಭಕ್ತಿಮಾನಿತಿ ತತ್ ತಾವದ್ ವಾಕ್ಯಂ ತ್ವಂ ಕ್ಷಂತುಮರ್ಹಸಿ || 2.52.38 ||

ಕಥಂ ಹಿ ತ್ವವಿಹೀನೋಽಹಂ ಪ್ರತಿಯಾಸ್ಯಾಮಿ ತಾಂ ಪುರೀಂ |
ತವ ತಾತ ವಿಯೋಗೇನ ಪುತ್ರಶೋಕಾತುರಾಮಿವ || 2.52.39 ||

ಸರಾಮಮಪಿ ತಾವನ್ಮೇ ರಥಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತದಾ ಜನಃ |
ವಿನಾ ರಾಮಂ ರಥಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿದೀರ್ಯೇತಾಪಿ ಸಾ ಪುರೀ || 2.52.40 ||

ದೈನ್ಯಂ ಹಿ ನಗರೀ ಗಚ್ಛೇದ್ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶೂನ್ಯಮಿಮಂ ರಥಂ |
ಸೂತಾವಶೇಷಂ ಸ್ವಂ ಸೈನ್ಯಂ ಹತವೀರಮಿವಾಹವೇ || 2.52.41 ||

ದೂರೇಽಪಿ ನಿವಸಂತಂ ತ್ವಾಂ ಮಾನಸೇನಾಗ್ರತಃ ಸ್ಥಿತಂ |
ಚಿಂತಯಂತೋಽದ್ಯ ನೂನಂ ತ್ವಾಂ ನಿರಾಹಾರಾಃ ಕೃತಾಃ ಪ್ರಜಾಃ || 2.52.42 ||

ದೃಷ್ಟಂ ತದ್ ವೈ ತ್ವಯಾ ರಾಮ ಯಾದೃಶಂ ತ್ವತ್ಪ್ರವಾಸನೇ |
ಪ್ರಜಾನಾಂ ಸಂಕುಲಂ ವೃತ್ತಂ ತ್ವಚ್ಛೋಕಕ್ಲಾಂತಚೇತಸಾಂ || 2.52.43 ||

ಆರ್ತನಾದೋ ಹಿ ಯಃ ಪೌರೈರುನ್ಮುಕ್ತಸ್ತ್ವತ್ಪ್ರವಾಸನೇ |
ಸರಥಂ ಮಾಂ ನಿಶಾಮ್ಯೈವ ಕುರ್ಯುಃ ಶತಗುಣಂ ತತಃ || 2.52.44 ||

ಅಹಂ ಕಿಂ ಚಾಪಿ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ದೇವೀಂ ತವ ಸುತೋ ಮಯಾ |
ನೀತೋಽಸೌ ಮಾತುಲಕುಲಂ ಸಂತಾಪಂ ಮಾ ಕೃಥಾ ಇತಿ || 2.52.45 ||

ಅಸತ್ಯಮಪಿ ನೈವಾಹಂ ಬ್ರೂಯಾಂ ವಚನಮೀದೃಶಂ |
ಕಥಮಪ್ರಿಯಮೇವಾಹಂ ಬ್ರೂಯಾಂ ಸತ್ಯಮಿದಂ ವಚಃ || 2.52.46 ||

ಮಮ ತಾವನ್ನಿಯೋಗಸ್ಥಾಸ್ತ್ವದ್ಬಂಧುಜನವಾಹಿನಃ |
ಕಥಂ ರಥಂ ತ್ವಯಾ ಹೀನಂ ಪ್ರವಾಹ್ಯಂತಿ ಹಯೋತ್ತಮಾಃ || 2.52.47 ||

ತನ್ನ ಶಕ್ಷ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಗಂತುಮಯೋಧ್ಯಾಂ ತ್ವದೃತೇಽನಘ |
ವನವಾಸಾನುಯಾನಾಯ ಮಾಮನುಜ್ಞಾತುಮರ್ಹಸಿ || 2.52.48 ||

ಯದಿ ಮೇ ಯಾಚಮಾನಸ್ಯ ತ್ಯಾಗಮೇವ ಕರಿಷ್ಯಸಿ |
ಸರಥೋಽಗ್ನಿಂ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತ್ಯಕ್ತಮಾತ್ರ ಇಹ ತ್ವಯಾ || 2.52.49 ||

ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ವನೇ ಯಾನಿ ತಪೋವಿಘ್ನಕರಾಣಿ ತೇ |
ರಥೇನ ಪ್ರತಿಬಾಧಿಷ್ಯೇ ತಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ರಾಘವ || 2.52.50 ||

ತ್ವತ್ಕೃತೇನ ಮಯಾ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ರಥಚರ್ಯಾಕೃತಂ ಸುಖಂ |
ಆಶಂಸೇ ತ್ವತ್ಕೃತೇನಾಹಂ ವನವಾಸಕೃತಂ ಸುಖಂ || 2.52.51 ||

ಪ್ರಸಿದೇಚ್ಛಾಮಿ ತೇಽರಣ್ಯೇ ಭವಿತುಂ ಪ್ರತ್ಯನಂತರಃ |
ಪ್ರೀತ್ಯಾಭಿಹಿತಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಭವ ಮೇ ಪ್ರತ್ಯನಂತರಃ || 2.52.52 ||

ಇಮೇಽಪಿ ಚ ಹಯಾ ವೀರ ಯದಿ ತೇ ವನವಾಸಿನಃ |
ಪರಿಚರ್ಯಾಂ ಕರಿಷ್ಯಂತಿ ಪ್ರಾಪ್ಸಂತಿ ಪರಮಾಂ ಗತಿಂ || 2.52.53 ||

ತವ ಶುಶ್ರೂಷಣಂ ಮೂರ್ಧ್ನಾ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ವನೇ ವಸನ್ |
ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ದೇವಲೋಕಂ ವಾ ಸರ್ವಥಾ ಪ್ರಜಹಾಮ್ಯಹಂ || 2.52.54 ||

ನಹಿ ಶಕ್ಯಾ ಪ್ರವೇಷ್ಟುಂ ಸಾ ಮಯಾಯೋಧ್ಯಾ ತ್ವಯಾ ವಿನಾ |
ರಾಜಧಾನೀ ಮಹೇಂದ್ರಸ್ಯ ಯಥಾ ದುಷ್ಕೃತಕರ್ಮಣಾ || 2.52.55 ||

ವನವಾಸೇ ಕ್ಷಯಂ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಮಮೈಷ ಹಿ ಮನೋರಥಃ |
ಯದನೇನ ರಥೇನೈವ ತ್ವಾಂ ವಹೇಯಂ ಪುರೀಂ ಪುನಃ || 2.52.56 ||

ಚತುರ್ದಶ ಹಿ ವರ್ಷಾಣಿ ಸಹಿತಸ್ಯ ತ್ವಯಾ ವನೇ |
ಕ್ಷಣಭೂತಾನಿ ಯಾಸ್ಯಂತಿ ಶತಸಂಖ್ಯಾನಿ ಚಾನ್ಯಥಾ || 2.52.57 ||

ಭೃತ್ಯವತ್ಸಲ ತಿಷ್ಠಂತಂ ಭರ್ತೃಪುತ್ರಗತೇ ಪಥಿ |
ಭಕ್ತಂ ಭೃತ್ಯಂ ಸ್ಥಿತಂ ಸ್ಥಿತ್ಯಾ ನ ಮಾ ತ್ವಂ ಹಾತುಮರ್ಹಸಿ || 2.52.58 ||

ಏವಂ ಬಹುವಿಧಂ ದೀನಂ ಯಾಚಮಾನಂ ಪುನಃ ಪುನಃ |
ರಾಮೋ ಭೃತ್ಯಾನುಕಂಪೀ ತು ಸುಮಂತ್ರಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 2.52.59 ||

ಜಾನಾಮಿ ಪರಮಾಂ ಭಕ್ತಿಮಹಂ ತೇ ಭರ್ತೃವತ್ಸಲ |
ಶೃಣು ಚಾಪಿ ಯದರ್ಥಂ ತ್ವಾಂ ಪ್ರೇಷಯಾಮಿ ಪುರೀಮಿತಃ || 2.52.60 ||

ನಗರೀಂ ತ್ವಾಂ ಗತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಜನನೀ ಮೇ ಯವೀಯಸೀ |
ಕೈಕೇಯೀ ಪ್ರತ್ಯಯಂ ಗಚ್ಛೇದಿತಿ ರಾಮೋ ವನಂ ಗತಃ || 2.52.61 ||

ವಿಪರೀತೇ ತುಷ್ಟಿಹೀನಾ ವನವಾಸಂ ಗತೇ ಮಯಿ |
ರಾಜಾನಂ ನಾತಿಶಂಕೇತ ಮಿಥ್ಯಾವಾದೀತಿ ಧಾರ್ಮಿಕಂ || 2.52.62 ||

ಏಷ ಮೇ ಪ್ರಥಮಃ ಕಲ್ಪೋ ಯದಂಬಾ ಮೇ ಯವೀಯಸೀ |
ಭರತಾರಕ್ಷಿತಂ ಸ್ಥಿತಂ ಪುತ್ರರಾಜ್ಯಮವಾಪ್ಸ್ಯತೇ || 2.52.63 ||

ಮಮ ಪ್ರಿಯಾರ್ಥಂ ರಾಜ್ಞಶ್ಚ ಸುಮಂತ್ರ ತ್ವಂ ಪುರೀಂ ವ್ರಜ |
ಸಂದಿಷ್ಟಶ್ಚಾಪಿ ಯಾನರ್ಥಾಂಸ್ತಾಂಸ್ತಾನ್ ಬ್ರೂಯಾಸ್ತಥಾ ತಥಾ || 2.52.64 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ವಚನಂ ಸೂತಂ ಸಾಂತ್ವಯಿತ್ವಾ ಪುನಃ ಪುನಃ |
ಗುಹಂ ವಚನಮಕ್ಲೀಬೋ ರಾಮೋ ಹೇತುಮದಬ್ರವೀತ್ || 2.52.65 ||

ನೇದಾನೀಂ ಗುಹ ಯೋಗ್ಯೋಽಯಂ ವಾಸೋ ಮೇ ಸಜನೇ ವನೇ |
ಅವಶ್ಯಮಾಶ್ರಮೇ ವಾಸಃ ಕರ್ತವ್ಯಸ್ತದ್ಗತೋ ವಿಧಿಃ || 2.52.66 ||

ಸೋಽಹಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ನಿಯಮಂ ತಪಸ್ವಿಜನಭೂಷಣಂ |
ಹಿತಕಾಮಃ ಪಿತುರ್ಭೂಯಃ ಸೀತಾಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಚ || 2.52.67 ||

ಜಟಾಃ ಕೃತ್ವಾ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ನೃಗ್ರೋಧಕ್ಷೀರಮಾನಯ |
ತಕ್ಷೀರಂ ರಾಜಪುತ್ರಾಯ ಗುಹಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಮುಪಾಹರತ್ || 2.52.68 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯಾತ್ಮನಶ್ಚೈವ ರಾಮಸ್ತೇನಾಕರೋಜ್ಜಟಾಃ |
ದೀರ್ಘಬಾಹುರ್ನರವ್ಯಾಘ್ರೋ ಜಟಿಲತ್ವಮಧಾರಯತ್ || 2.52.69 ||

ತೌ ತದಾ ಚೀರಸಂಪನ್ನೌ ಜಟಾಮಂಡಲಧಾರಿಣೌ |
ಅಶೋಭೇತಾಮೃಷಿಸಮೌ ಭ್ರಾತರೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ || 2.52.70 ||

ತತೋ ವೈಖಾನಸಂ ಮಾರ್ಗಮಾಸ್ಥಿತಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ವ್ರತಮಾದಿಷ್ಟವಾನ್ ರಾಮಃ ಸಹಾಯಂ ಗುಹಮಬ್ರವೀತ್ || 2.52.71 ||

ಅಪ್ರಮತ್ತೋ ಬಲೇ ಕೋಶೇ ದುರ್ಗೇ ಜನಪದೇ ತಥಾ |
ಭವೇಥಾ ಗುಹ ರಾಜ್ಯಂ ಹಿ ದುರಾರಕ್ಷತಮಂ ಮತಂ || 2.52.72 ||

ತತಸ್ತಂ ಸಮನುಜ್ಞಾಪ್ಯ ಗುಹಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುನಂದನಃ |
ಜಗಾಮ ತೂರ್ಣಮವ್ಯಗ್ರಃ ಸಭಾರ್ಯಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 2.52.73 ||

ಸ ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನದೀತೀರೇ ನಾವಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುನಂದನಃ |
ತಿತೀರ್ಷುಃ ಶೀಘ್ರಗಾಂ ಗಂಗಾಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 2.52.74 ||

ಆರೋಹ ತ್ವಂ ನರವ್ಯಾಘ್ರ ಸ್ಥಿತಾಂ ನಾವಮಿಮಾಂ ಶನೈಃ |
ಸೀತಾಂ ಚಾರೋಪಯಾನ್ವಕ್ಷಂ ಪರಿಗೃಹ್ಯ ಮನಸ್ವಿನೀಂ || 2.52.75 ||

ಸ ಭ್ರಾತುಃ ಶಾಸನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸರ್ವಮಪ್ರತಿಕೂಲಯನ್ |
ಆರೋಪ್ಯ ಮೈಥಿಲೀಂ ಪೂರ್ವಮಾರುರೋಹಾತ್ಮವಾಂಸ್ತತಃ || 2.52.76 ||

ಅಥಾರುರೋಹ ತೇಜಸ್ವೀ ಸ್ವಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಪೂರ್ವಜಃ |
ತತೋ ನಿಷಾದಾಧಿಪತಿರ್ಗುಹೋ ಜ್ಞಾತೀನಚೋದಯತ್ || 2.52.77 ||

ರಾಘವೋಽಪಿ ಮಹಾತೇಜಾ ನಾವಮಾರುಹ್ಯ ತಾಂ ತತಃ |
ಬ್ರಹ್ಮವತ್ಕ್ಷತ್ರವಚ್ಛೈವ ಜಜಾಪ ಹಿತಮಾತ್ಮನಃ || 2.52.78 ||

ಆಚಮ್ಯ ಚ ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರಂ ನದೀಂ ತಾಂ ಸಹ ಸೀತಯಾ |
ಪ್ರಣಮತ್ಪ್ರೀತಿಸಂತುಷ್ಟೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚ ಮಹಾರಥಃ || 2.52.79 ||

ಅನುಜ್ಞಾಯ ಸುಮಂತ್ರಂ ಚ ಸಬಲಂ ಚೈವ ತಂ ಗುಹಂ |
ಆಸ್ಥಾಯ ನಾವಂ ರಾಮಸ್ತು ಚೋದಯಾಮಾಸ ನಾವಿಕಾನ್ || 2.52.80 ||

ತತಸ್ತೈಶ್ಚಾಲಿತಾ ನೌಕಾ ಕರ್ಣಧಾರಸಮಾಹಿತಾ |
ಶುಭಸ್ಪ್ಯವೇಗಾಭಿಹತಾ ಶೀಘ್ರಂ ಸಲಿಲಮತ್ಯಗಾತ್ || 2.52.81 ||

ಮಧ್ಯಂ ತು ಸಮನುಪ್ರಾಪ್ಯ ಭಾಗೀರಥ್ಯಾಸ್ತನಿಂದಿತಾ |
ವೈದೇಹೀ ಪ್ರಾಂಜಲಿಭೂತ್ವಾ ತಾಂ ನದೀಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 2.52.82 ||

ಪುತ್ರೋ ದಶರಥಸ್ಯಾಯಂ ಮಹಾರಾಜಸ್ಯ ಧೀಮತಃ |
ನಿದೇಶಂ ಪಾಲಯತ್ವೇನಂ ಗಂಗೇ ತ್ವದಭಿರಕ್ಷಿತಃ || 2.52.83 ||

ಚತುರ್ದಶ ಹಿ ವರ್ಷಾಣಿ ಸಮಗ್ರಾಣ್ಯುಷ್ಯ ಕಾನನೇ |
ಭ್ರಾತ್ರಾ ಸಹ ಮಯಾ ಚೈವ ಪುನಃ ಪ್ರತ್ಯಾಗಮಿಷ್ಯತಿ || 2.52.84 ||

ತತಸ್ತ್ವಾಂ ದೇವಿ ಸುಭಗೇ ಕ್ಷೇಮೇಣ ಪುನರಾಗತಾ |
ಯಕ್ಷ್ಯೇ ಪ್ರಮುದಿತಾ ಗಂಗೇ ಸರ್ವಕಾಮಸಮೃದ್ಧಿನೀ || 2.52.85 ||

ತ್ವಂ ಹಿ ತ್ರಿಪಥಗೇ ದೇವಿ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಸಮಕ್ಷಸೇ |
ಭಾರ್ಯಾ ಚೋದಧಿರಾಜಸ್ಯ ಲೋಕೇಽಸ್ಮಿನ್ ಸಂಪ್ರದೃಶ್ಯಸೇ || 2.52.86 ||

ಸಾ ತ್ವಾಂ ದೇವಿ ನಮಸ್ಯಾಮಿ ಪ್ರಶಂಸಾಮಿ ಚ ಶೋಭನೇ |
ಪ್ರಾಪ್ತರಾಜ್ಯೇ ನರವ್ಯಾಘ್ರೇ ಶಿವೇನ ಪುನರಾಗತೇ || 2.52.87 ||

ಗವಾಂ ಶತಸಹಸ್ರಂ ಚ ವಸ್ತ್ರಾಣ್ಯನ್ನಂ ಚ ಪೇಶಲಂ |
ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ತವ ಪ್ರಿಯಚಿಕೀರ್ಷಯಾ || 2.52.88 ||

ಸುರಾಘಟಸಹಸ್ರೇಣ ಮಾಂಸಭೂತೌದನೇನ ಚ |
ಯಕ್ಷ್ಯೇ ತ್ವಾಂ ಪ್ರೀಯತಾಂ ದೇವಿ ಪುರೀಂ ಪುನರುಪಾಗತಾ || 2.52.89 ||

ಯಾನಿ ತ್ವತ್ತೀರವಾಸೀನಿ ದೈವತಾನಿ ಚ ಸಂತಿ ಹಿ |
ತಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಯಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತೀರ್ಥಾನ್ಯಾಯತನಾನಿ ಚ || 2.52.90 ||

ಪುನರೇವ ಮಹಾಬಾಹುರ್ಮಯಾ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಚ ಸಂಗತಃ |
ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ವನವಾಸಾತ್ ತು ಪ್ರವಿಶತ್ಸನಘೋಽನಘೇ || 2.52.91 ||

ತಥಾ ಸಂಭಾಷಮಾಣಾ ಸಾ ಸೀತಾ ಗಂಗಾಮನಿಂದಿತಾ |
ದಕ್ಷಿಣಾ ದಕ್ಷಿಣಂ ತೀರಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಮೇವಾಭ್ಯುಪಾಗಮತ್ || 2.52.92 ||

ತೀರಂ ತು ಸಮನುಪ್ರಾಪ್ಯ ನಾವಂ ಹಿತ್ವಾ ನರರ್ಷಭಃ |
ಪ್ರಾತಿಷ್ಠತ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಚ ಪರಂತಪಃ || 2.52.93 ||

ಅಥಾಬ್ರವೀನ್ಮಹಾಬಾಹುಃ ಸುಮಿತ್ರಾನಂದವರ್ಧನಂ |
ಭವ ಸಂರಕ್ಷಣಾರ್ಥಾಯ ಸಜನೇ ವಿಜನೇಽಪಿ ವಾ || 2.52.94 ||

ಅವಶ್ಯಂ ರಕ್ಷಣಂ ಕಾರ್ಯಂ ಮದ್ವಿದೈರ್ವಿಜನೇ ವನೇ |
ಅಗ್ರತೋ ಗಚ್ಛ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಸೀತಾ ತ್ವಾಮನುಗಚ್ಛತು || 2.52.95 ||

ಪೃಷ್ಠತೋಽನುಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಸೀತಾಂ ತ್ವಾಂ ಚಾನುಪಾಲಯನ್ |
ಅನ್ಯೋನ್ಯಸ್ಯ ಹಿ ನೋ ರಕ್ಷಾ ಕರ್ತವ್ಯಾ ಪುರುಷರ್ಷಭ || 2.52.96 ||

ನ ಹಿ ತಾವದತಿಕ್ರಾಂತಾಸುಕರಾ ಕಾಚನ ಕ್ರಿಯಾ |
ಅದ್ಯ ದುಃಖಂ ತು ವೈದೇಹೀ ವನವಾಸಸ್ಯ ವೇತ್ಸ್ಯತಿ || 2.52.97 ||

ಪ್ರಣಷ್ಟಜನಸಂಬಾಧಂ ಕ್ಷೇತ್ರಾರಾಮವಿವರ್ಜಿತಂ |
ವಿಷಮಂ ಚ ಪ್ರಪಾತಂ ಚ ವನಮದ್ಯ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯತಿ || 2.52.98 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಸ್ಯ ವಚನಂ ಪ್ರತಸ್ಥೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽಗ್ರತಃ |
ಅನಂತರಂ ಚ ಸೀತಾಯಾ ರಾಘವೋ ರಘುನಂದನಃ || 2.52.99 ||

ಗತಂ ತು ಗಂಗಾಪರಪಾರಮಾಶು
ರಾಮಂ ಸುಮಂತ್ರಃ ಸತತಂ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ |
ಅಧ್ವಪ್ರಕರ್ಷಾದ್ ವಿನಿವೃತ್ತದೃಷ್ಟಿ -
ಮುರ್ಮೋಚ ಬಾಷ್ಟಂ ವ್ಯಥಿತಸ್ತಪಸ್ವೀ || 2.52.100 ||

ಸ ಲೋಕಪಾಲಪ್ರತಿಮಪ್ರಭಾವವಾಂ -
ಸ್ತೀರ್ತ್ವಾ ಮಹಾತ್ಮಾ ವರದೋ ಮಹಾನದೀಂ |
ತತಃ ಸಮೃದ್ಧಾಞ್ಕುಭಸಸ್ಯಮಾಲಿನಃ
ಕ್ರಮೇಣ ವತ್ಸಾನ್ ಮುದಿತಾನುಪಾಗಮತ್ || 2.52.101 ||

ತೌ ತತ್ರ ಹತ್ವಾ ಚತುರೋ ಮಹಾಮೃಗಾನ್
 ವರಾಹಮೃಶ್ಯಂ ಪೃಷತಂ ಮಹಾರುರುಂ |
 ಆದಾಯ ಮೇಧ್ಯಂ ತ್ವರಿತಂ ಬುಭುಕ್ಷಿತೌ
 ವಾಸಾಯ ಕಾಲೇ ಯಯತುರ್ವನಸ್ಪತಿಂ || 2.52.102 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ
 ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ ದ್ವಿಪಂಚಾಶಃ ಸರ್ಗಃ ||